

T.C
SAHA İSTANBUL & TÜBİTAK TÜSSİDE
SAHA AKADEMİ MBA YÖNETİCİ GELİŞTİRME PROGRAMI

**Savunma Sanayiinde Ortak İnsan Kaynağı ve
Ar-Ge Geliştirme Projesi**

Danışman
Dr. Uğur TARÇIN
İstanbul- 2025

1. SAHA İstanbul Yönetim Kurulu kararıyla, 2024-2025 eğitim döneminden itibaren SAHA AKADEMİ MBA katılımcılarına “Araştırma Projesi” hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir. Bu uygulama; katılımcıların sektörel bilgi, stratejik düşünme ve akademik üretkenlik yetkinliklerini geliştirmeyi hedeflerken, savunma sanayii ekosistemine bilimsel katkıyı artırmayı amaçlamaktadır. Bu girişim, Türk savunma sanayii ekosisteminde bilimsel katkıyı artırmaya yönelik önemli bir adımdır.

2. SAHA İstanbul-SAHA AKADEMİ tarafından yayımlanan bu çalışma, ilgili yazar tarafından özgün biçimde hazırlanmış ve beyan edilmiştir. Çalışmada yer alan görüşler yazara ait olup, SAHA İstanbul’un kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır. İçerikte sunulan bilgi, yorum ve sonuçların doğruluğu sorumlu yazara aittir. SAHA AKADEMİ; benzerlik oran tespiti yapmıştır.

3. Bu çalışma, [Mehmet Selim SAKA] tarafından hazırlanmıştır. Araştırma Projesi danışman tarafından değerlendirilmiş ve sunumu [11 Mayıs 2025] tarihinde yeterli görülerek kabul edilmiştir.

Araştırma Projesi Sunum Jüri Üyeleri

Başkan	Dr. Uğur Tarçın (SAHA AKADEMİ Öğr.Görevlisi)	<i>e-imzalıdır</i>
Üye	Ayşe Çağın (SAHA AKADEMİ Yöneticisi)	<i>e-imzalıdır</i>
Üye	Muzaffer Ünsaldı (Kurumsal İletişim ve Marka Yöneticisi)	<i>e-imzalıdır</i>

(Formun aslı, imzalı olarak ilgili dosyada muhafaza edilmektedir.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No:</u>
1- Proje Başlığı:	3
2- Özet:	3
3- Proje Amacı:	3
4- Proje Kapsamı:	5
5- Proje Hedef Kitle:	6
6- Beklenen Sonuçlar:	6
7- Riskler ve Önlemler:	6
8- Değerlendirme Kriterleri:	6
9- Proje Bütçesi	6
10- Proje Yöntemi	6
11- Proje Öngörüsü	7
12- Proje Planı	7
13- Kaynakça	9

SAVUNMA SANAYİİNDE ORTAK İNSAN KAYNAĞI VE AR-GE GELİŞTİRME PROJESİ

(PROJE)

Melih Selim SAKA

Saka Demir Çelik

selim.saka@hotmail.com

Özet

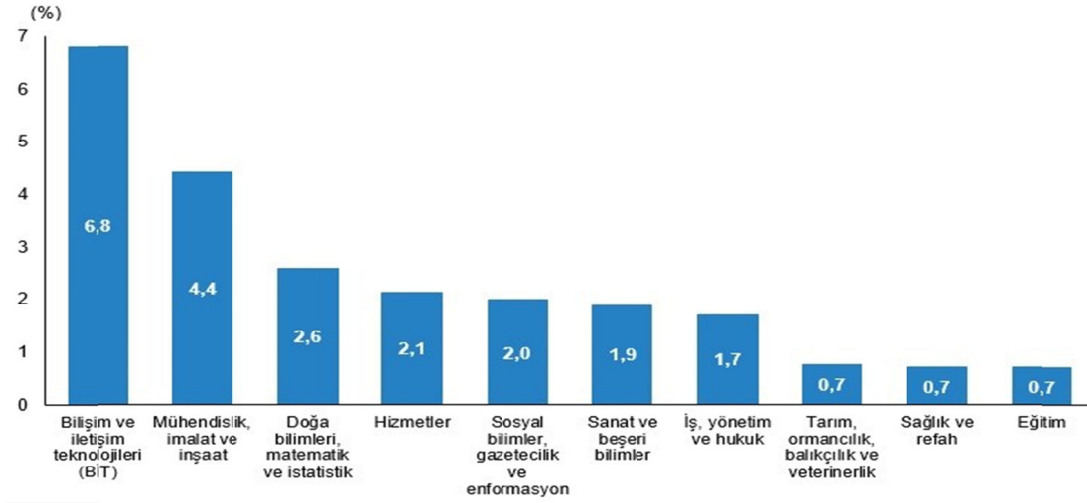
Savunma sanayiinde öncü firmaların ortaklığında, savunma sanayii ve ülkemize nitelikli insan kaynağı sunacak bir savunma sanayii ve teknoloji üniversitesi kurmak ve de bu üniversite çatısı altında savunma sanayii firmalarının ayrı ayrı değil de güçlerini birleştirerek ortak Ar-Ge ve teknoloji geliştirme çalışmaları yapmalarına olanak sunmak için hazırlanan bir projedir.

Proje Amacı

Savunma sanayiinde oluşan nitelikli insan kaynağı sıkıntılarını ve beyin göçünü engellemek, yeni ürünler geliştirmede yaşanan zaman, eleman, bütçe sıkıntılarını ortadan kaldırmak, hem firmalara büyük bir nitelikli eleman havuzu sunmak, hem de firmaların güçlerini birleştirerek tek başına gerçekleştiremedikleri çok büyük projeleri gerçekleştirme imkanı vermek ve de dünya lideri ülkelerin ürettiği fakat ülkemizde üretilmeyen, hatta dünyada benzeri olmayan yeni teknoloji ve projelerin bu güç birliği sayesinde daha hızlı ve programlı bir şekilde hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Kısacası ülkemizi dünya lideri ülkeler seviyesine ulaştıracak bir teknoloji üretim merkezi kurulması hedeflenmektedir.

TÜİK' in yaptığı araştırmaya göre en çok beyin göçü teknoloji ve mühendislik alanlarında gerçekleşmektedir. (Bkz. Şek.1) Amaç yurtdışına gitmek isteyen öğrencilerimize hem alanlarında akademik kariyer yapma fırsatı sunmak, hem ortak firmalarda öncelikli iş başvurusu yapabilme fırsatı sunmak, hem de üniversite çatısı altında firmaların ortak çalışmalarına katılabilme fırsatı sunmaktır.

Şek.1. Yükseköğretim mezunlarının eğitim ve öğretim alanlarına göre beyin göçü oranı,2023

Kaynak: Necdet Erginsoy,26.09.2024 investing.com, <https://tr.investing.com/news/general/universite-mezunlar-turkiyeden-goc-etmeye-devam-ediyor-3061418>

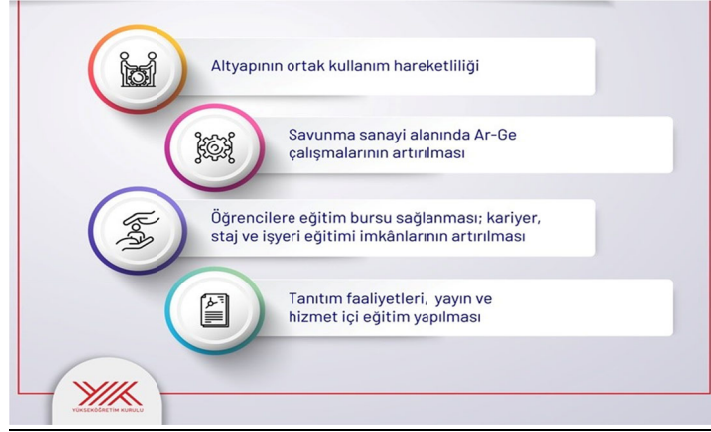
Görüleceği üzere; bilişim ve iletişim teknolojileri alanı, %6,8 beyin göçü oranıyla en yüksek orana sahip eğitim ve öğretim alanı olmuştur.

Bu alanı sırasıyla %4,4 ile mühendislik, imalat ve inşaat, %2,6 ile doğa bilimleri, matematik ve istatistik alanları izlemiştir.

YÖK ve Savunma Sanayi Başkanlığı arasında yapılan 10 Ocak 2023 tarihinde yapılan protokol, projemizin önem ve gerekliliğini göstermektedir.¹

Protokol kapsamında, savunma sanayii Ar-Ge çalışmalarının artırılması, altyapının ortak kullanımı, laboratuvarların ve veri tabanlarının paylaşılması, yeni projelerin geliştirilmesi ve üniversitelerde özel bölümler açılması sağlanacaktır. Ayrıca, savunma sanayii personelinin lisansüstü eğitimi desteklenecek, öğrencilere eğitim bursları verilecek ve staj, kariyer, işyeri eğitimi imkanları artırılabilecektir. Tanıtım faaliyetleri, hizmet içi eğitimler ve yayın çalışmaları ile farkındalık oluşturulacak, model eğitim kursları düzenlenecektir.

Yükseköğretim Kurulu ile Savunma Sanayii Başkanlığı Arasında İş Birliği Protokolü Gereği
İş Birliği Yapılacak Konular:

Şek.2. İş Birliği Yapılacak Konular

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim Kurulu ile Savunma Sanayii Başkanlığı arasında İş Birliği Protokolü imzalandı 10 Ocak 2023, <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2023/yok-ile-savunma-sanayii-baskanligi-arasinda-is-birligi-protokolu.aspx>

Proje Kapsamı

Proje; savunma sanayii, uzay teknolojileri, siber güvenlik, elektronik harp, hipersonik sistemler, yazılım, yapay zekâ vb. ülkemizi dünya lideri ülkeler seviyesine taşıyacak her türlü proje ve teknoloji gelişimini kapsamaktadır. Dolayısıyla bundan bütün ülkemizin fayda görmesi amaçlanmaktadır.

Şek.3. Kapsam, Kaynak: YÖK, Agw. 10 Ocak 2023

Proje Hedef Kitle

Hedef kitle; ortak firmalar, tüm yerli savunma sanayii ve teknolojik ürün üretimi yapan firmalarımız ve de bu alanda eğitim görmek, çalışmak, ülkesine katkı sağlamak isteyen tüm vatandaşlardır.

Beklenen Sonuçlar

Projeden beklediğimiz sonuçlar; ülkemizde, savunma sanayii ve teknoloji alanında nitelikli ve ülkemizin gelişimine katkı sağlayacak büyük bir insan kaynağı havuzu oluşturmaktır. Ülkemizde üretilemeyen veya dünyada dahi olmayan yeni teknolojik ürünlerin üretilmeye başlanmasıdır.

Riskler ve Önlemler

Yeni bir üniversite olacağı için öğrencilerin bu üniversiteyi tercih etmesi zor olabilir. Firmalar arası anlaşmazlık yaşanabilir. Yeni proje gelişimlerinde finansman sıkıntıları olabilir. Bu sıkıntıları gidermek için Sanayi Bakanlığımızın da devrede olacağı tüm sınırların belli olduğu, firmaların ve ülkemizin ortak çıkarları doğrultusunda bir protokol yapılarak devletimizin teşvik ve destekleri ile firmalar arası oluşabilecek potansiyel sıkıntı ve finansman problemleri çözülebilir. Üniversitemizi öğrencilerin tercih etmesi için de proje amacıyla belirtilen ayrıcalıklı çalışma imkanları ve alanında en nitelikli eğitim görme fırsatı öğrencilerimizin tercihinde etkili olabileceği düşünülmektedir.

Değerlendirme Kriterleri

Üniversitenin tercih edilme oranı, mezuniyetten sonra hangi firmada çalışmaya başladıkları ve firmaların ortak çalışmalarda zamanla ne gibi sonuçlar elde ettiğini ve başarıya ulaşma oranlarına göre projenin başarısı ölçülebilir.

Proje Bütçesi

Proje yüksek bir bütçe gerektirdiği için bütün öncü firmaların proje içinde olması önemlidir. Bilgi ve yetenek güç birliği sağlanacağı gibi maddi güç birliği de sağlanması gerekmektedir. Bütün firmaların bu projeye belirli bir sermaye ortaya koyarak girmesi ve bakanlık tarafında da devletimizin desteği alınması gerekmektedir. Bunu milli bir proje olduğu için devletimizde gerekli teşvik ve kolaylıkları gösterecektir.

Proje Yöntemi

Ülke ve firmaların ortak çıkarları doğrultusunda, ihtiyaca göre ortak belirlenecek bir bölgede ve en çok ihtiyaç olunacağı düşünülen bölümlerden oluşan bir üniversite kurulumu gerçekleştirilebilir.

Hem üniversite, hem de Ar-Ge merkezi için ortak firmalardan en az bir temsilci olacak şekilde yönetim kurulları oluşturulup ihtiyaç ve fırsatlara göre ortak karar alma ve ortak yönetim imkanı oluşturulabilir.

Proje Öngörüsü:

Kurulum ve ortak bir paydada buluşma süreci belki başta zor olabilir, fakat devletin de desteği ile ülkemizin geleceği ve bağımsızlığı için bu kadar önemli ve kritik olan konularda böylesine bir güç birliği yapılması kritik bir hamle olacaktır. Geçmişte kaçırdığımız sanayi devrimindeki açığımızı daha hızlı telafi edip öne geçme fırsatını ülkemize sunabilecek bir proje.

Proje Planı

Ortakların belirlenmesi , gerekli planlamaların yapılması ve eğitim hayatına geçilip ilk mezunların verilmeye başlanması 5-6 yıllık bir süreç gerektirir. Fakat Ar-Ge çalışmaları daha hızlı başlayabilir, çünkü hali hazırda firmaların zaten ekipleri hazır, sadece ortak bir planlama ve yol haritasının yapılması gerekiyor. Zaten Ar-Ge tamda süresini belirleyemeyeceğiniz ve çalışmaların daima devam edeceği bir merkez olacaktır.

Savunma Sanayii Yetenek Yönetimi Zirvesi: Proje başlığı konusunda yapılan zirve dolayısıyla özet bilgi ilave edilmiştir.

Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından Milli Yetkinlik Hamlesi kapsamında 18 Eylül 2024 tarihinde düzenlenen Savunma Sanayii Yetenek Yönetimi Zirvesi, insan kaynağı boyutunun savunma sanayisindeki stratejik önemine işaret eden bir platform olarak öne çıkmıştır. Yedi oturum ve 35 konuşmacının yer aldığı zirveye Cumhurbaşkanı Yardımcısı, SSB Başkanı ve YÖK Başkanı, savunma sanayii temsilcileri, kamu kurumları ve akademisyenler katılmıştır (Enerji Petrol Medya, 2024; YÖK, 2024).

YÖK Başkanı konuşmasında, “yetenek yönetiminin savunma sanayimiz için en az teknoloji kadar önemli bir yatırım alanı” olduğunu vurgulamış; eğitim–sektör uyumu için müfredat güncellemeleri, staj mekanizmalarının genişletilmesi ve stratejik alanlarda yeni yükseköğretim programlarının açılmasına yönelik adımları dile getirmiştir (YÖK, 2024). Cumhurbaşkanı Yardımcısı ise, savunma sanayisinde yerlilik ve millilik oranlarının sürekli artırılması gerektiğini, dışa bağımlılığın azaltılmasının tam bağımsızlık açısından vazgeçilmez olduğunu belirtmiştir (YÖK, 2024).

Savunma Sanayii Başkanı da zirveyi, insan kaynağının geliştirilmesine odaklanan yeni bir dönemin başlangıcı olarak tanımlamış; platformun, yenilikçi stratejilerle savunma sanayisinde becerilerin geliştirilmesine ve güçlü bir insan kaynağı altyapısının oluşturulmasına hizmet edeceğini ifade etmiştir (YÖK, 2024).

KAYNAKÇA

¹ YÖK, Yükseköğretim Kurulu ile Savunma Sanayii Başkanlığı arasında İş Birliği Protokolü imzalandı 10 Ocak 2023, <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2023/yok-ile-savunma-sanayii-baskanligi-arasinda-is-birligi-protokolu.aspx>

YÖK,Agw. 10 Ocak 2023

Necdet Erginsoy, 26.09.2024 investing.com

SAHA İstanbul. (2023). *SAHA MBA Eğitim Programı Mezuniyet Projeleri ve Sektör-Üniversite İşbirliği Raporu*. <https://www.sahaistanbul.org.tr>

OSTİM Savunma ve Havacılık Kümelenmesi (OSSA). (2022). *Savunma Sanayinde KOBİ'lerin Rolü ve İnsan Kaynağı Kabiliyet Raporu*. <https://www.ostimsavunma.org>

TÜBİTAK-TUSSİDE. (2019). *Türkiye Savunma Sanayi Ar-Ge Yol Haritası Raporu*. <https://www.tubitak.gov.tr>

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK). (2022). *Mühendislik Fakültelerinde Savunma Sanayi Odaklı Eğitim ve İş Birliği Olanakları Raporu*. <https://www.yok.gov.tr>

NATO Science & Technology Organization. (2021). *Human Capital Development in Defence Innovation*. <https://www.sto.nato.int>

